

2010-05-06

2010-110-2643

2008-03-01

U2010/1388/G

Utbildningsdepartementet

103 33 STOCKHOLM

Ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan

Gymnasieskola eller yrkeshögskola

CSN tar inte ställning till om ett tekniskt år byggt på det treåriga högskoleförberedande teknikprogrammet bör ligga i gymnasieskolan eller i yrkeshögskolan.

Kostnaderna för studiestöd

CSN konstaterar dock att studiestödskostnaden är lägre inom gymnasieskolan än inom yrkeshögskolan. Det beror på att studerande under 20 år i gymnasieskolan får studiehjälp och inte studiemedel, medan studiemedel lämnas utan åldersbegränsning vid studier inom yrkeshögskolan. Utgiften för studiemedel är ca sju gånger högre jämfört med studiehjälp. Dock bör utgiften för familjeekonomiska stöd¹ beaktas som kan lämnas om studerande i denna åldersgrupp får studiehjälp men som inte lämnas om de studerande får studiemedel.

Stöd till inackordering under försöksperioden

CSN utgår från att stöd till inackordering kan lämnas under försöksperioden eftersom undantag får göras från bestämmelser i skollagen för att möjliggöra en försöksverksamhet med sådan utbildning i gymnasieskolan som inte utgörs av utbildning på nationella, specialutformade eller individuella program.

Stöd till inackordering i den framtida gymnasieskolan

Om en fyraårig teknisk gymnasieutbildning införs som reguljär verksamhet i den reformerade gymnasieskolan, bör bestämmelserna i skollagen om mottagande i första hand ses över. Som dessa bestämmelser nu är utformade kan CSN inte se att den som söker till en sådan utbildning i en annan kommuns gymnasieskola har rätt att bli antagen i första hand om elevens hemkommun anordnar ett treårigt teknikprogram. Den fyraåriga utbildningen är inte ett eget nationellt program eller en nationell inriktning.

Stödet till inackordering är uppdelat så att elevens hemkommun har ansvaret vid studier inom det offentliga skolväsendet och staten, genom CSN, vid studier utanför det offentliga skolväsendet, exempelvis för studier vid en fristående gymnasieskola.

---

¹ Flerbarnstillägg, bostadsbidrag, förlängt underhållsstöd och barnpension.

2010-05-06

Oavsett vem som har ansvaret, lämnas stöd för inackordering bara till den som behöver inackordering till följd av skolgången². Av 5 kap. 63 § skollagen (1985:1100)³ framgår uttryckligen att den kommunala skyldigheten att ge stöd till inackordering inte gäller för elever som har antagits i andra hand, dvs. sådana elever som har antagits till platser som återstår sedan alla de som ska tas emot i första hand har antagits till utbildningen. Någon skyldighet att ge ekonomiskt stöd till inackordering gäller inte för s.k. frisökning.

I överensstämmelse med vad som gäller vid studier inom det offentliga skolväsendet har CSN föreskrivit att det statliga inackorderingstillägget i huvudsak endast lämnas om det program eller nationella inriktning som eleven önskar gå vid en fristående gymnasieskola inte finns på elevens hemort⁴.

Det bör därför särskilt regleras att de elever som tagits in till ett treårigt teknikprogram i en annan kommun och sedan ansöker och blir antagna till det frivilliga fjärde året ska ha rätt till en utbildningsplats i första hand.

Tid som studiehjälp lämnas för

Studiehjälp lämnas för de delar av ett läsår då den studerande bedriver studier. Regeringen har föreskrivit att ett läsår om 40 veckor ska anses omfatta nio månader. Ett läsår som är längre eller kortare än 40 veckor ska anses omfatta det antal hela tidsperioder om 15 dagar som CSN bestämmer. Studiehjälp kan också lämnas för annan tid än läsår. Till studerande som under ett läsår bedriver studier som ger rätt till studiehjälp under minst nio månader får studiebidrag och extra tillägg lämnas för tio månader⁵.

Det förhållande att studiebidrag och extra tillägg lämnas för tio månader till studerande som under läsåret bedriver studier som ger rätt till studiehjälp under minst nio månader, innebär att några veckors längre studietid än normala 40 veckor inte resulterar i ytterligare studiebidrag. De elever vars läsår är något längre än normala 40 veckor kompenseras således inte för den extra arbetsinsatsen och den nedlagda tiden med ytterligare studiehjälp. Studiebidrag och extra tillägg lämnas för tio månader oavsett om elevens läsår är 40 eller 45 veckor långt. För att studiehjälp ska kunna lämnas för mer än tio månader krävs studier under minst 46 veckor.

I remissvaret på Gymnasieutredningens betänkande⁶ uttryckte CSN farhågor för att de tröskeleffekter som finns inbyggda i nuvarande regelverk kommer att accentueras om studietiderna i den nya gymnasieskolan kommer att variera i större utsträckning än för närvarande. CSN befarar även vissa informationsproblem kring reglerna. Den planerade utformningen av det fjärde tekniska året i gymnasieskolan med ett nära

---

² 5 kap 33 § skollagen (1985:1100) respektive 2 kap. 2 § studiestödslagen (1999:1395).

³ I dess lydelse som ska tillämpas på utbildning som påbörjas efter den 1 juli 2011.

⁴ 1 kap. Centrala studiestödsnämndens föreskrifter och allmänna råd (CSNFS 2001:6) om studiehjälp.

⁵ 2 kap. 6 § studiestödslagen (1999:1395) samt 2 kap. 6 och 6 a §§ studiestödsförordningen (2000:655).

⁶ U2008/2521/G. CSN:s dnr. 2008-110-3815.

2010-05-06

samarbete mellan skola och näringsliv, är ett exempel på när studietiderna kan komma att avvika från den normala läsårstiden och där nuvarande regler för den tid för vilken studiehjälp kan lämnas kan orsaka problem. Enligt CSN bör därför regeringen ta initiativ till en översyn av för vilken tid studiehjälp får lämnas.

Beslut om detta yttrande har fattats av generaldirektör Kerstin Borg Wallin efter fördragning av studiestödsutredare Nils Andersson. I beredningen av ärendet deltog även chefsjuristen Åke Svensson.

Kerstin Borg Wallin

Nils Andersson